

Anonymiseret version

Oversættelse

C-663/23 – 1

Sag C-663/23

Anmodning om præjudiciel afgørelse

Dato for indlevering:

9. november 2023

Forelæggende ret

Landgericht Düsseldorf (Tyskland)

Afgørelse af:

24. oktober 2023

Sagsøger:

UW

Sagsøgt:

Etihad Airways P.J.S.C.

Landgericht Düsseldorf

Kendelse

I sagen

UW, [udelades] Berlin,

sagsøger,

[udelades]

mod

Etihad Airways P.J.S.C., [udelades] Frankfurt,

sagsøgte,

[udelades]

har 22. Afdeling for civile sager ved Landgericht Düsseldorf (den regionale ret i første instans i Düsseldorf)

den 24. oktober 2023

[udelades]

afsagt følgende kendelse:

Sagen udsættes.

Den Europæiske Unions Domstol forelægges følgende præjudicielle spørgsmål om fortolkning af EU-retten i henhold til artikel 267, stk. 1, litra b), og stk. 3, TEUF:

1.

Skal artikel 5, stk. 1, litra a), sammenholdt med artikel 8, stk. 1, litra a), og artikel 7, stk. 3, i forordning (EF) nr. 261/2004 fortolkes således, at en passager, der ikke har betalt en billet til en flyvning med et transporterende luftfartsselskab med penge men med bonuspoint fra et frequent flyer-program, der er udarbejdet af et andet luftfartsselskab, kan kræve billetprisen refunderet i penge fra det transporterende luftfartsselskab, hvis flyvningen aflyses?

2.

Såfremt det første spørgsmål besvares bekræftende: Beregnes den i artikel 8, stk. 1, litra a), i forordning (EF) nr. 261/2004 omhandlede købspris for billetten, som flypassageren kan kræve refunderet i penge, i så fald på grundlag af den offentligt tilgængelige billetpris, som det transporterende luftfartsselskab sælger den pågældende aflyste flyvning til, eller ud fra den (gennemsnitlige) værdi af de anvendte bonuspoint?

Præmisser:

I.

Følgende faktiske omstændigheder ligger til grund for forelæggelseskendelsen:

Sagsøgeren havde en bekræftet reservation til den flyvning, som sagsøgte skulle udføre den 6./7. april 2021 fra Düsseldorf til Cairo i Egypten via Abu Dhabi i De Forenede Arabiske Emirater (flynummer: EY 24 og EY 653).

Sagsøgerens medpassager købte flybilletten hos luftfartsselskabet American Airlines. Medpassageren betalte sagsøgerens billet med 42 500 bonuspoint fra American Airlines' bonusprogram, og sagsøgeren betalte 81,60 USD i skatter og afgifter.

2

Den offentligt tilgængelige billetpris for den pågældende flyvning er på 8 009,91 EUR, inklusive skatter og afgifter.

Sagsøgte aflyste flyvningen.

Sagsøgeren afslog et tilbud om erstatningstransport og opfordrede den 6. februar 2021 sagsøgte til at refundere de anvendte bonuspoint og betalingen af skatter og afgifter, senest den 15. februar 2021. Sagsøgte ydede ikke nogen godtgørelse men henviste i stedet for til American Airlines.

Den 22. februar 2021 bad sagsøgeren sin advokat om en udenretslig vurdering og fremsættelse af kravene mod sagsøgte. Advokaten opkrævede 850 EUR herfor af sagsøgeren.

Sagsøgte sørgede for, at luftfartsselskabet American Airlines krediterede de 85 000 bonuspoint, som sagsøgerens medpassagerer havde brugt, på dennes bonuskonto.

I den foreliggende sag har sagsøgeren nedlagt påstand om, at

sagsøgte idømmes pligt til at betale 8 009,91 EUR [med tillæg af renter] [udelades] samt yderligere 850 EUR til ham.

Sagsøgte har nedlagt påstand om

frifindelse.

Ifølge sagsøgte kan sagsøgeren højst gøre krav på kreditering af bonuspoint, fordi flyvningen ikke blev betalt med penge men med bonuspoint fra luftfartsselskabet American Airlines. Eftersom sagsøgte ikke har mulighed for at refundere bonuspointene fra American Airlines, kan sagsøgeren kun rette sit krav om godtgørelse mod American Airlines.

II.

De præjudicielle spørgsmål har afgørende betydning for sagens udfald.

Nærmere redegørelse:

Sagsøgeren har krav på refusion af billetprisen på 8 009,91 EUR i henhold til artikel 5, stk. 1, litra a), sammenholdt med artikel 8, stk. 1, litra a), første led, i forordning (EF) nr. 261/2004, såfremt han kan kræve billetprisen refunderet i penge, selv om flybilletten ikke blev betalt med penge men med bonuspoint.

I henhold til artikel 5, stk. 1, litra a), sammenholdt med artikel 8, stk. 1, litra a), første led, i forordning (EF) nr. 261/2004, skal det sagsøgte luftfartsselskab som følge af, at det aflyste den flyvning, som sagsøgeren havde en bekræftet reservation til, tilbyde sagsøgeren refusion inden syv dage i henhold til reglerne i forordningens artikel 7, stk. 3, af den fulde købspris for billetten.

a)

Sagsøgeren betalte kun den del af flybilletten, som udgør skatter og afgifter, nemlig 81,60 USD, med penge; resten af billetten blev købt med 42 500 bonuspoint, som medpassageren havde hos American Airlines.

Kompensationsrettens art og omfang er fastlagt i artikel 7, stk. 3, i forordning (EF) nr. 261/2004, som artikel 8, stk. 1, litra a), første led, i forordningen udtrykkeligt henviser til. I henhold til artikel 7, stk. 3, i forordning (EF) nr. 261/2004 refunderes billetprisen kontant, ved elektronisk bankoverførsel, med bankanvisning eller bankcheck eller, med passagerens skriftlige billigelse, i rejsekuponer og/eller andre tjenesteydelser. Spørgsmålet er herefter, om sagsøgeren kan kræve modværdien af de anvendte bonuspoint udbetalt i EUR. Efter den forelæggende rets opfattelse er dette tilfældet.

Det kan næppe være til hinder herfor, at billetten oprindeligt ikke blev købt med penge men med bonuspoint. I henhold til den klare ordlyd i artikel 7, stk. 3, i forordning (EF) nr. 261/2004 kan billetprisen kun refunderes i rejsekuponer og/eller andre tjenesteydelser med passagerens skriftlige billigelse. Eftersom der ikke foreligger en sådan billigelse fra sagsøgeren her, skal modværdien af bonuspointene godtgøres i penge.

Det kan desuden næppe indvendes, at artikel 8, stk. 1, litra a), i forordning (EF) nr. 261/2004, som udtrykkeligt henviser til artikel 7, stk. 3, i forordningen, lægger den normale situation til grund, hvor flybilletten betales med penge, men derimod overser den situation, hvor flybilletten betales med bonuspoint. I henhold til artikel 3, stk. 3, andet punktum, i forordning (EF) nr. 261/2004 gælder forordningen nemlig udtrykkeligt også i tilfælde af, at flybilletter er udstedt inden for rammerne af et luftfartsselskabs bonusprogram eller et andet kommercielt program. Hertil hører også frequent flyer-programmer med bonuspoint, sådan som American Airlines' bonusprogram. Heraf kan udledes, at fællesskabslovgiveren var helt opmærksom på den foreliggende situation men alligevel besluttede sig til at henvise generelt til kompensationsmulighederne efter artikel 7, stk. 3, i forordningen i forbindelse med refusionsretten i henhold til artikel 8, stk. 1, litra a), første led, i forordning (EF) nr. 261/2004, for at undgå ulemper for flypassageren i disse tilfælde.

Der skal i denne forbindelse navnlig lægges vægt på, at bonuspoint inden for rammerne af kundeloyalitetsprogrammer ofte kan anvendes ved køb af flyvninger fra andre luftfartsselskaber, der er medlem i den samme flyalliance – som her: Bonuspoint fra American Airlines' frequent flyer-program kan benyttes til sagsøgtes flyvninger. I disse situationer er det enten slet ikke muligt eller forbundet med betydelige vanskeligheder for det transporterende luftfartsselskab, som kravet rettes mod, at kreditere passagerens bonuskonto. For at forhindre, at det transporterende luftfartsselskab blot kan henvise passageren til det luftfartsselskab, der har udarbejdet bonusprogrammet, for så vidt angår en

refusion, har fællesskabslovgiver tilsyneladende besluttet sig til også altid at indrømme passageren ret til refusion i form af penge i sådanne tilfælde.

Dette er ligeledes i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 261/2004's mål om at sikre et højt beskyttelsesniveau for passagerer i forbindelse med flyrejser. Desuden har EU-Domstolen for så vidt angår kompensationsretten i henhold til artikel 7, stk. 1, i forordning (EF) nr. 261/2004 fastslået, at artikel 7, stk. 3, i forordning (EF) nr. 261/2004 i overensstemmelse med dette formål skal fortolkes vidt (jf. EU-Domstolens dom af 3.9.2020 – C-356/19 Delfly mod Smartwings Poland [udelades]: En passager kan kræve betaling af kompensationsbeløbet i den nationale valuta i stedet for i EUR).

Selv hvis det i henhold til aftalevilkårene i American Airlines' bonusprogram måtte være udelukket at få godtgjort modværdien af bonuspointene i penge og der kun kan ske en kreditering af bonuspointene på passagerens konto, ville en sådan ordning være uden virkning i henhold til artikel 15 i forordning (EF) nr. 261/2004, idet sagsøgerens rettigheder i henhold til artikel 5, stk. 1, litra a), sammenholdt med artikel 8, stk. 1, litra a), første led, og artikel 7, stk. 3, i forordning (EF) nr. 261/2004, ville blive indskrænket ulovligt derved. I henhold til artikel 13 i forordning (EF) nr. 261/2004 har det transporterende luftfartsselskab desuden ret til at rejse erstatningskrav over for det andet luftfartsselskab, der har tildelt bonuspointene.

b)

Sagsøgeren har nedlagt påstand om betaling af 8 009,91 EUR. Ifølge sagsøgeren, der ikke er blevet modsagt af sagsøgte i så henseende, er der herved tale om den pris, som sagsøgeren skulle have betalt, hvis han havde købt flybilletten på det frie marked. Selv om bonuspointene ikke er omsættelige, har de en vis værdi, idet passageren kan benytte dem som modydelse for udbudte varer eller tjenesteydelser inden for rammerne af et bonusprogram (jf. BGH, dom af 1.3.2023 – IV ZR 112/22, r + s 2023, s. 448, 449, præmis 14). Den forelæggende ret anser det, i overensstemmelse med sagsøgerens anbringende, for korrekt at fastlægge værdien af bonuspointene til den hypotetiske billetpris.

Der kan ikke lægges nogen form for objektiv værdi af bonuspointene til grund. Værdien af anvendte bonuspoint varierer betydeligt, alt efter hvilke flyvninger de benyttes til. Om det er meget fordelagtigt eller ikke så fordelagtigt at gøre brug af bonuspointene kan afhænge af hvilken flyvning, der bestilles; bonuspointene er dog som regel mere værd ved dyre langdistanceflyvninger end ved enkle korte og mellemlange flyvninger. Det ville være nærmest umuligt i praksis og heller ikke rimeligt for passageren at forsøge at fastsætte en slags »gennemsnitlig« værdi for bonuspointene, i givet fald på grundlag af den pågældende passagers hidtidige benyttelse af flytilbud eller flyaktiviteten for en gennemsnitlig kunde, der deltager i bonusprogrammet. Passageren kan slet ikke gennemskue, hvilken form for værdi bonuspointene måtte have, når de indløses. Passageren har normalt hverken indblik i luftfartsselskabets relevante beregning eller luftfartsselskabets aftaler

med andre flyallianceselskaber om accept af bonuspoint ved bestilling af flyrejsen. Sagsøgeren har, uden at dette er blevet modsagt af sagsøgte, fremført, at han normalt anvender bonuspointene til meget dyre flyvninger. Ved reservationen af flyvningen fra Düsseldorf til Cairo via Abu Dhabi den 6./7. april 2021 under anvendelse af 42 500 bonuspoint udgjorde værdien af de anvendte bonuspoint konkret den hypotetiske billetpris, som flyvningen udbydes til på det frie marked. Den efterfølgende aflysning af flyvningen kan ikke fratage sagsøgeren denne fordel. Hvis luftfartsselskabet opstiller sådanne bonusprogrammer med henblik på kundefastholdelse og marketing, og en passager anvender bonuspointene til reservation af en flyvning, er luftfartsselskabet – når det aflyser den pågældende flyvning – bundet af den værdi, som bonuspointene konkret har i forbindelse med den pågældende reservation, idet flypassageren slet ikke kan gennemskue hvilken beregning, der ligger bag bonusprogrammet.

Sagsøgtes information om, at Etihad Airways i mellemtiden har krediteret de bonuspoint, som den medpassager, der reserverede flyvningen, anvendte til reservationen, på dennes bonuskonto, er irrelevant. For det første indebærer denne kreditering på medpassagerens bonuskonto ikke, at sagsøgerens formue stiger. For det andet kan en godtgørelse af billetprisen i en anden form end penge – som anført – i henhold til artikel 7, stk. 3, i forordning (EF) nr. 261/2004 kun ske med passagerens skriftlige billigelse. Der foreligger ikke en sådan billigelse, og krediteringen af bonuspointene medfører derfor ikke, at sagsøgerens krav er opfyldt; den er derimod irrelevant. Sagsøgte kan ikke »skabe fuldbyrdede kendsgerninger« ved at kreditere de anvendte bonuspoint over for sagsøgeren eller dennes medpassager imod deres vilje.

c)

For så vidt angår de ovennævnte spørgsmål fremgår fortolkningen af forordning (EF) nr. 261/2004 ikke med en sådan klarhed, at der på grundlag af forordningens tekst og EU-Domstolens hidtidige praksis ikke er plads for fortolkningstvivil. [Udelades].